

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Σάββατο 28 Μαρτίου 2026

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

α. σχολ. βιβλ. σελ. 144 και 96: «Στις 10 Αυγούστου 1920 υπογράφηκε η Συνθήκη των Σεβρών, που μεταξύ άλλων όριζε ότι η περιοχή της Σμύρνης θα βρισκόταν υπό ελληνική διοίκηση και κατοχή για πέντε χρόνια. Ύστερα από την περίοδο αυτή θα μπορούσαν οι κάτοικοι με δημοψήφισμα να αποφασίσουν την προσάρτηση της περιοχής στην Ελλάδα. Η Συνθήκη των Σεβρών αποτέλεσε τη μεγαλύτερη διπλωματική επιτυχία της Ελλάδας και δικαίωσε την τολμηρή πολιτική του Βενιζέλου. Η μικρή Ελλάδα των παραμονών των Βαλκανικών πολέμων γίνεται με την υπογραφή της Συνθήκης “η Ελλάδα των δύο Ηπείρων και των πέντε Θαλασσών”. Το όραμα της Μεγάλης Ιδέας φαίνεται να γίνεται απτή πραγματικότητα.»

β. σχολ. βιβλ. σελ. 152: «Με βάση το άρθρο 11 της Σύμβασης της Λοζάνης ιδρύθηκε η Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής με έδρα την Κωνσταντινούπολη. Την αποτελούσαν έντεκα μέλη (τέσσερις Έλληνες, τέσσερις Τούρκοι και τρία μέλη-πολίτες ουδέτερων κατά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο κρατών) με αρμοδιότητα τον καθορισμό του τρόπου μετανάστευσης των πληθυσμών και της εκτίμησης της ακίνητης περιουσίας των ανταλλαξίμων.»

γ. σχολ. βιβλ. σελ. 153 και 156: «Η ελληνική κυβέρνηση, μπροστά στο τεράστιο έργο της περίθαλψης και αποκατάστασης των προσφύγων που έπρεπε να αναλάβει, ζήτησε τη βοήθεια της Κοινωνίας των Εθνών (ΚΤΕ). Με πρωτοβουλία της ΚΤΕ, το Σεπτέμβριο του 1923 ιδρύθηκε ένας αυτόνομος οργανισμός με πλήρη νομική υπόσταση, η Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (ΕΑΠ), με έδρα την Αθήνα. Βασική αποστολή της ήταν να εξασφαλίσει στους πρόσφυγες παραγωγική απασχόληση και οριστική στέγαση. Η ΕΑΠ λειτούργησε μέχρι το τέλος του 1930. Με ειδική σύμβαση

μεταβίβασε στο Ελληνικό Δημόσιο την περιουσία της, καθώς και τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει απέναντι στους πρόσφυγες.»

ΘΕΜΑ Α2

1. Λάθος
2. Σωστό
3. Σωστό
4. Λάθος
5. Λάθος

ΘΕΜΑ Β1

α. σχολ. βιβλ. σελ. 116: «Στη διάρκεια της Επανάστασης τον 1821 σημειώθηκαν μετακινήσεις ελληνικών πληθυσμών από διάφορα μέρη της Οθωμανικής αυτοκρατορίας προς την επαναστατημένη Ελλάδα. Οι ομαδικές αυτές μεταναστεύσεις μπορεί να θεωρηθούν αφετηρία του προσφυγικού ζητήματος. Η Μικρά Ασία, ο ελλαδικός ηπειρωτικός χώρος και τα νησιά τον Αιγαίον αποτέλεσαν τους χώρους προέλευσης των μεταναστευτικών ρευμάτων. Τη μικρασιατική μετανάστευση προκάλεσε το κλίμα ανασφάλειας και φόβου που επικράτησε εκεί μετά τις τρομοκρατικές ενέργειες των Τούρκων, που είχαν σκοπό να προλάβουν εξεγέρσεις των Ελλήνων κατοίκων, όσο καιρό διαρκούσε η Επανάσταση στην κυρίως Ελλάδα. Δεν εντάσσονταν όμως οι ενέργειες αυτές σ' ένα γενικότερο σχέδιο εκρίζωσης του ελληνικού στοιχείου, όπως συνέβη κατά την περίοδο 1914-1922. Το προσφυγικό ρεύμα από την ηπειρωτική χώρα και το Αιγαίο ήταν συνέπεια της αποτυχίας του απελευθερωτικού κινήματος στις περιοχές αυτές.»

β. σχολ. βιβλ. σελ. 137: «Οι πρώτοι Έλληνες που πέρασαν μαζικά τα σύνορα τον 20ό αιώνα ήταν κάτοικοι της Ανατολικής Ρωμυλίας, περιοχής της Βουλγαρίας με σημαντικό ελληνικό πληθυσμό. Η αναγκαστική μετανάστευση στην Ελλάδα το 1906 ήταν συνέπεια των βιαιοπραγιών των Βουλγάρων, εξαιτίας του ανταγωνισμού Ελλάδας-Βουλγαρίας για επικράτηση στην υπό οθωμανική κυριαρχία Μακεδονία (Μακεδονικός Αγώνας). Τον ίδιο χρόνο Έλληνες κάτοικοι της Ρουμανίας απελάθηκαν, λόγω της έξαρσης που γνώριζε την ίδια εποχή το Κουτσοβλαχικό ζήτημα, το οποίο επηρέαζε τις σχέσεις Ελλάδας-Ρουμανίας.»

ΘΕΜΑ Β2

σχολ. βιβλ. σελ. 154

«Δόθηκε προτεραιότητα στην εγκατάσταση των προσφύγων στη Μακεδονία και τη Δυτική Θράκη καθώς:

- ήταν δυνατόν να χρησιμοποιηθούν τα μουσουλμανικά κτήματα και τα κτήματα των Βουλγάρων μεταναστών (σύμφωνα με τη συνθήκη του Νεϊγύ). Αυτό θα καθιστούσε τους πρόσφυγες αυτόρχεις σε σύντομο χρονικό διάστημα και θα συντελούσε στην αύξηση της αγροτικής παραγωγής,
- θα καλυπτόταν το δημογραφικό κενό που είχε δημιουργηθεί με την αναχώρηση των Μουσουλμάνων και των Βουλγάρων και τις απώλειες που προκάλεσαν οι συνεχείς πόλεμοι (1912-1922). Επιπλέον, έτσι εποικίζονταν παραμεθόριες περιοχές.»

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

α. σχολ. βιβλ. σελ. 86-88

Το 1909 συντελείται μια τομή στην πολιτική ιστορία της Ελλάδας γενικότερα και των πολιτικών κομμάτων ειδικότερα. Στις 15 Αυγούστου 1909 εκδηλώθηκε κίνημα στο Γουδί, το οποίο έγινε από τον Στρατιωτικό Σύνδεσμο, μια μυστική ένωση στρατιωτικών, με αιτήματα που αφορούσαν μεταρρυθμίσεις στο στρατό, τη διοίκηση, τη δικαιοσύνη, την εκπαίδευση και τη δημοσιονομική πολιτική.

Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος δεν εγκαθίδρυσε δικτατορία, αλλά προώθησε τα αιτήματά του μέσω της Βουλής. Ο Πετρίδης στο κείμενο Α σχολιάζει ότι το κίνημα στο Γουδί, όπως ακριβώς και οι επαναστάσεις του 1843 και του 1862, δεν προτίθετο να αλλάξει τη μορφή του πολιτεύματος. Συγκεκριμένα, στη διακήρυξη του Στρατιωτικού Συνδέσμου δηλώνεται ξεκάθαρα αυτή η πρόθεση, θεωρώντας το πρόσωπο του βασιλιά ιερό και τονίζοντας ότι τα μέλη του Συνδέσμου είναι αξιωματικοί που έχουν ορκιστεί ότι θα τηρούν το σύνταγμα. Καλούν μάλιστα την κυβέρνηση να συγκαλέσει τη Βουλή ώστε να ψηφιστούν οι απαραίτητες αλλαγές και να μην προκηρυχθούν νέες εκλογές, καθώς αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην εφαρμογή άμεσων μέτρων.

Με αφορμή το κίνημα, έγινε στις 14 Σεπτεμβρίου μεγάλη διαδήλωση των επαγγελματικών σωματείων της πρωτεύουσας. Οι διαδηλωτές υποστήριξαν

το διάβημα του Στρατιωτικού Συνδέσμου και υπέβαλαν ψήφισμα στο παλάτι με το οποίο ζητούσαν την επίλυση σειράς οικονομικών αιτημάτων. Ο Γεώργιος, όπως αναφέρει ο Πετρίδης, αντιμετώπισε ψύχραιμα την κατάσταση και μετά την παραίτηση της κυβέρνησης, διόρισε νέο πρωθυπουργό, τον Κυριακούλη Μαυρομιχάλη, ο οποίος έχοντας στενές επαφές με τους στρατιωτικούς κύκλους αποδέχτηκε τα αιτήματά τους.

Υπό την πίεση του Συνδέσμου η Βουλή ψήφισε, χωρίς ιδιαίτερη προετοιμασία και συζήτηση, μεγάλο αριθμό νόμων, που επέφεραν ριζικές αλλαγές. Το Φεβρουάριο του 1910 η Βουλή αποφάσισε την αναθεώρηση ορισμένων άρθρων του συντάγματος. Έτσι προκηρύχθηκαν εκλογές, από τις οποίες προήλθε αναθεωρητική βουλή. Στις 15 Μαρτίου 1910 ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος διαλύθηκε έχοντας επιτύχει τις επιδιώξεις του.

β. σχολ. βιβλ. σελ. 101

Αμέσως μετά την ήττα στη μικρασιατική εκστρατεία (Σεπτέμβριος 1922), επενέβησαν στην πολιτική ζωή αξιωματικοί που ηγούνταν στρατιωτικών σωμάτων τα οποία επέστρεφαν από το μέτωπο (Ν. Πλαστήρας, Στ. Γονατάς, κ.λπ.). Αιτήματά τους ήταν η παραίτηση του Κωνσταντίνου, η άμεση διάλυση της Εθνοσυνέλευσης, ο σχηματισμός υπερκομματικής κυβέρνησης που να την εμπιστεύεται η Αντάντ και η οποία θα διαχειρίζεται τα εξωτερικά θέματα, και η ενίσχυση του θρακικού μετώπου. Τα αιτήματα αυτά τα εξέφρασαν μέσω προκήρυξης (κείμενο Β) η οποία ρίχθηκε με αεροπλάνο στην Αθήνα στις 11 Σεπτεμβρίου 1922 και την οποία υπέγραφε ο συνταγματάρχης Στυλιανός Γονατάς ως εκπρόσωπος των επαναστατημένων στρατιωτικών τμημάτων στη Μυτιλήνη αλλά και ολόκληρου του ελληνικού λαού. Η προκήρυξη καταλήγει με την ευχή να επικρατήσει ο πατριωτισμός, ώστε να επιτευχθεί η σωτηρία της πατρίδας, και να αποφευχθεί ο αλληλοσπαραγμός.

Αυτό που όξυνε την πολιτική κατάσταση ήταν η δίκη και καταδίκη σε θάνατο πέντε κορυφαίων πολιτικών της αντιβενιζελικής παράταξης και του αρχηγού του στρατού της Μ. Ασίας, με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας (δίκη των έξι). Σε διάγγελμά της η επαναστατική επιτροπή (κείμενο Γ) εξηγεί ότι οι ένοχοι και οι υπεύθυνοι της κατάρρευσης του Μικρασιατικού μετώπου πρέπει να τιμωρηθούν παραδειγματικά, καθώς εξαιτίας τους διαταράχθηκαν οι σχέσεις της χώρας με τις Μ. Δυνάμεις και ο λαός υπέστη βαρύτερη θυσία αίματος, χρήματος και τιμής. Τους χαρακτηρίζει ανάξιους άρχοντες και εχθρούς της πατρίδας και θεωρεί ότι

η συναδέλφωση του έθνους θα έρθει όχι με τη λήθη των γεγονότων αλλά με τον θάνατο των πρωτοστατών της Μικρασιατικής καταστροφής.

Η κατηγορία ήταν αβάσιμη, αλλά οι κατηγορούμενοι εκτελέστηκαν, προκειμένου να κατευναστούν οι πρόσφυγες και ο στρατός. Το τηλεγράφημα του Βενιζέλου, το οποίο έμμεσα συνιστούσε τη ματαίωση των εκτελέσεων, έφθασε πολύ αργά, αν και δεν είναι βέβαιο ότι μια έγκαιρη παρέμβαση του Βενιζέλου θα είχε αποτέλεσμα.

ΘΕΜΑ Δ1

σχολ. βιβλ. σελ. 135

Μικρός αριθμός Κρητών είχε καταφύγει στην ελεύθερη Ελλάδα το 1841, μετά την αποτυχία κινήματος στην Κρήτη. Η Κρητική επανάσταση όμως του 1866-1869 ήταν αυτή που προκάλεσε το μεγαλύτερο προσφυγικό κύμα στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα. Οι πρώτες κρητικές οικογένειες έφθασαν τον Ιούλιο του 1866 στον Πειραιά και τη Σύρο μέσω Κυθήρων. Την ίδια εποχή συστάθηκε στην Αθήνα η Κεντρική Επιτροπή υπέρ των Κρητών, που μαζί με την αντίστοιχη της Σύρου, η οποία ιδρύθηκε στις 3 Αυγούστου 1866 με την ονομασία «Ειδική επί των Αποστολών Επιτροπή» και εκτός από εράνους ανέλαβε και την αποστολή εφοδίων, ανέλαβαν την ενίσχυση του κρητικού αγώνα μέσω εράνων στο πλαίσιο της Μ. Ιδέας, όπως συμπληρώνει το κείμενο Β. Επιπλέον αναφέρει ότι η επιτροπή στην Αθήνα προήλθε από τις προσπάθειες επιφανών Ελλήνων, όπως του Μάρκου Ρενιέρη (αργότερα διοικητή της Εθνικής Τράπεζας) και του Αλέξανδρου Κουμουνδούρου, και στην αρχή αποτελούταν από 23 μέλη, ενώ στη συνέχεια 7. Για τον ίδιο σκοπό, και ιδιαίτερα για την περίθαλψη των αμάχων προσφύγων, ιδρύθηκαν στο εξωτερικό διάφορες επιτροπές, κομιτάτα όπως τα ονομάζει το κείμενο Β, όπως αυτή του Λονδίνου, η οποία, σε συνεργασία με την «Αγγλοελληνική Επιτροπή» στην Αθήνα, ανέλαβε την περίθαλψη 4.500 προσφύγων. Πιο συγκεκριμένα, το κείμενο Β επισημαίνει πως η επιτροπή του Λονδίνου συστήθηκε υπό την προεδρία του Αρχιεπισκόπου του Λονδίνου τον Νοέμβριο του 1866, ενώ η Αγγλοελληνική επιτροπή ιδρύθηκε από τον παλαίμαχο 90χρονο στρατηγό R. Church. Επίσης, φιλελληνικές επιτροπές στη Γαλλία, την Ελβετία και τη Ρωσία ανέλαβαν τη συγκέντρωση χρημάτων, ενώ στην Αμερική και κυρίως στη Νέα Υόρκη και τη Βοστώνη τη δράση συντόνιζε ο φιλέλληνας Samuel Howe.

Ως τα μέσα του 1867, μικρός σχετικά αριθμός αμάχων κατόρθωσε να φύγει από την Κρήτη, όπου τα προβλήματα διαβίωσης ήταν μεγάλα. Μερικά

ξένα πλοία που τους μετέφεραν διέκοψαν στη συνέχεια για μήνες τη μεταφορά γυναικόπαιδων, μετά από διαμαρτυρίες της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Το μεγάλο προσφυγικό κύμα ξέσπασε τον επόμενο χρόνο. Το Φεβρουάριο του 1868 είχαν φτάσει περίπου 10.000 πρόσφυγες στην Αθήνα. Μέσα στον ίδιο χρόνο πρόσφυγες κατέπλεαν καθημερινά σε μεγάλες ομάδες, κυρίως άμαχος πληθυσμός, σε κακή κατάσταση. Όπως σχολιάζει το κείμενο Α, κατά τη διάρκεια αυτής της επανάστασης υπήρξαν μεγάλες ανθρώπινες απώλειες και από τις δύο πλευρές, με χωριά να πυρπολούνται και να λεηλατούνται. Οι περισσότεροι επαναστάτες, καθώς δεν είχαν κανενός είδους βοήθεια από πουθενά, είτε υποτάχθηκαν στους Τούρκους είτε έφυγαν προς την Ελλάδα είτε περιπλανιόνταν στα φαράγγια. Περισσότεροι από 50.000 γυναικόπαιδα βρέθηκαν στην Ελλάδα, ανάμεσά τους και η οικογένεια του Ελευθέριου Βενιζέλου, η οποία μέσω Κυθήρων κατέφυγε στη Σύρο. Το κράτος, όπως βρέθηκε σε αδυναμία να στηρίξει σταθερά την Κρητική επανάσταση, έτσι απέτυχε και να αντιμετωπίσει το οξύ προσφυγικό πρόβλημα.